

ZAŁĄCZNIK 6. PORADNIK POMOCY PUBLICZNEJ I POMOC DE MINIMIS

**SPOSOBY IDENTYFIKACJI POMOCY W DZIAŁANIACH PROJEKTÓW
INTERREG I ZASADY JEJ UDZIELANIA**

MAJ 2022 r.

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Dokument współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
CZĘŚĆ I. CO TO JEST POMOC PUBLICZNA?.....	5
1.1. Wobec kogo stosuje się przepisy o pomocy publicznej?	5
Przedsiębiorstwo	5
Działalność gospodarcza.....	6
1.2. Przesłanki pomocy publicznej	8
Definicja pomocy publicznej	8
Środki publiczne.....	9
Korzyść ekonomiczna	10
Selektywność	11
Wpływ na konkurencję i wymianę handlową	11
1.3. Pomoc bezpośrednia i pomoc pośrednia	13
CZĘŚĆ II. MOŻLIWOŚCI WYKLUCZENIA POMOCY PUBLICZNEJ W PROJEKCIE	16
CZĘŚĆ III. POMOC DE MINIMIS.....	18
3.1. Zakres stosowania pomocy <i>de minimis</i>	18
3.2. Kwalifikowalność wydatków w pomocy <i>de minimis</i>	19
3.3. Limit pomocy <i>de minimis</i>	20
3.4. Jedno przedsiębiorstwo.....	21
3.5. Kumulacja pomocy <i>de minimis</i>	22
3.6. Obowiązki beneficjenta pomocy <i>de minimis</i>	23
3.7. Obowiązki podmiotu udzielającego pomocy <i>de minimis</i>	24
CZĘŚĆ IV. POMOC PUBLICZNA W PROGRAMACH INTERREG	25
4.1. Pomoc na podstawie art. 20 GBER	26
Zakres stosowania	26
Koszty kwalifikowalne	26
Intensywność pomocy	27
4.2. Pomoc na podstawie art. 20a GBER.....	27
Zakres stosowania	27

Koszty kwalifikowalne	27
Intensywność pomocy	27
4.3. Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego	28
Zakres stosowania	28
Koszty kwalifikowalne	28
Intensywność pomocy	30
4.4. Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną	31
Zakres stosowania	31
Efekt zachęty	31
Koszty kwalifikowalne	32
Intensywność pomocy	33
Warunki dodatkowe	33
4.5. Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	34
Zakres stosowania	34
Efekt zachęty	34
Koszty kwalifikowalne	35
Intensywność pomocy	35
Warunki dodatkowe	35
4.6. Kumulacja pomocy publicznej	35
4.7. Monitorowanie pomocy publicznej	36
4.8. Obowiązki beneficjenta pomocy publicznej	36
4.9. Obowiązki podmiotu udzielającego pomocy publicznej	37
4.10. Nieprawidłowości związane z pomocą publiczną	38
Pomoc niezgodna z prawem	38
Pomoc świadczona niezgodnie z przeznaczeniem	39

WSTĘP

Pomoc publiczna może zakłócać sprawiedliwą i skuteczną konkurencję pomiędzy podmiotami gospodarczymi w państwach członkowskich oraz negatywnie wpływać na rozwój gospodarek tych państw. W Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) wprowadzono przepisy, które przyznają Komisji Europejskiej uprawnienia w zakresie badania dopuszczalności pomocy publicznej oraz jej monitorowania na terenie Unii Europejskiej. Kluczowym celem tych przepisów jest zapewnienie równych warunków działania podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie całego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Złożoność kwestii związanych z pomocą publiczną oraz potrzeba przejrzystej informacji w tym temacie ze strony podmiotów udzielających pomocy i ubiegających się o wsparcie skłoniły nas do przygotowania niniejszego opracowania. Jego celem jest:

- przedstawienie zasad identyfikacji pomocy publicznej w odniesieniu do projektów Interreg,
- usystematyzowanie wiedzy z przedmiotowego zakresu,
- zwrócenie uwagi na praktyczne zastosowanie zasad pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w projektach Interreg.

Podręcznik dotyczy zasad udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* w następujących programach Europejskiej współpracy terytorialnej (Interregna lata 2021-2027:

- Programu Współpracy Interreg Polska-Słowacja 2021-2027,
- Programu Współpracy Interreg Polska-Saksonia 2021-2027,
- Programu Współpracy Interreg Polska-Dania-Niemcy-Litwa-Szwecja (Południowy Bałtyk) 2021-2027,
- Programu Współpracy Interreg NEXT Polska-Ukraina 2021-2027.

Podręcznik obejmuje następujące zagadnienia:

- identyfikacja przedsiębiorstwa/działalności gospodarczej w projekcie,
- przesłanki pomocy publicznej,
- pomoc bezpośrednia i pomoc pośrednia,
- możliwości wykluczenia pomocy w projekcie,
- stosowanie pomocy *de minimis*,
- zasady udzielania pomocy publicznej, przewidzianej do stosowania w programach Interreg,
- obowiązki podmiotu udzielającego pomocy oraz beneficjenta pomocy.

CZĘŚĆ I. CO TO JEST POMOC PUBLICZNA?

Pojęcie pomocy publicznej stanowi obiektywną koncepcję prawną zdefiniowaną bezpośrednio w TFUE. W artykule 107 ust. 1 TFUE definiuje się pomoc publiczną jako: **wszelką pomoc przyznawaną przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów [...] w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.**

W tym rozdziale wyjaśnione zostaną różne elementy pojęcia pomocy publicznej:

- istnienie przedsiębiorstwa,
- przesłanki pomocy publicznej,
- występowanie pomocy na różnych poziomach (pomoc bezpośrednia i pomoc pośrednia).

1.1. Wobec kogo stosuje się przepisy o pomocy publicznej?

Zgodnie z TFUE zasady pomocy publicznej mają zastosowanie wyłącznie wówczas, gdy beneficjentem wsparcia ze strony władz publicznych jest „przedsiębiorstwo” (poprzez wsparcie publiczne zyskuje ono przewagę nad konkurentami).

Co zrobić, żeby odpowiedzieć na pytanie: Czy w odniesieniu do projektu należy zastosować zasady dotyczące pomocy publicznej?

W pierwszej kolejności trzeba odpowiedzieć na pytanie:

Czy jako podmiot otrzymujący wsparcie wpisuje się w unijną definicję przedsiębiorstwa?

Przedsiębiorstwo

Za przedsiębiorstwo uważa się podmiot prowadzący działalność gospodarczą, niezależnie od formy organizacyjnej i prawnej, czy źródeł finansowania.

W związku z tym, **przedsiębiorstwem**, a tym samym potencjalnym beneficjentem pomocy publicznej, **może być**:

- osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą,
- spółka prawa handlowego,
- spółka osobowa.

Definicja przedsiębiorcy będzie spełniona bez względu na to, czy dany podmiot działa w celu osiągnięcia zysku czy też nie. Kluczowe jest prowadzenie działalności gospodarczej. Zatem potencjalnym przedsiębiorstwem może być zarówno podmiot prowadzący działalność non-profit bądź przeznaczający zysk na działalność statutową, jak i fundacja czy stowarzyszenie. Ta sama zasada ma zastosowanie do podmiotu, który formalnie jest częścią administracji publicznej, jeśli ten podmiot prowadzi działalność gospodarczą.

Podsumowując: pojęcie „przedsiębiorstwa” w prawie unijnym jest szeroko interpretowane przez sądy europejskie. Wynikają z tego trzy podstawowe zasady:

- status podmiotu na podstawie prawa krajowego nie jest decydujący,
- o stosowaniu zasad pomocy publicznej nie decyduje to, czy dany podmiot utworzono po to, aby przynosił zyski,
- klasyfikacja podmiotu jako przedsiębiorstwa zawsze odnosi się do konkretnej działalności. Podmiot prowadzący jednocześnie działalność gospodarczą i działalność o charakterze niegospodarczym powinien być traktowany jako przedsiębiorstwo jedynie w odniesieniu do działalności gospodarczej.

Sformułowanie „przedsiębiorstwo” użyte w dalszej części podręcznika będzie więc odwoływać się do szerokiej definicji wynikającej z orzecznictwa sądów europejskich.

Działalność gospodarcza

Kluczową cechą definicji przedsiębiorstwa jest zatem prowadzenie działalności gospodarczej. Na gruncie utrwalonego orzecznictwa wspólnotowego definiuje się ją jako „oferowanie dóbr i usług na danym rynku”.

Przykład 1

Partnerstwo, (w składzie: jednostki samorządu terytorialnego, instytucja kultury oraz stowarzyszenie) składa wniosek przewidujący rewitalizację obiektów pogórnich i udostępnienie ich zwiedzającym jako Ośrodka Kultury Przemysłowej. Ponadto w projekcie przewidziano wykorzystywanie powstałej infrastruktury do organizacji sympozjów, spektakli, koncertów, wystaw.

Za działalność gospodarczą może być uznane odpłatne udostępnianie zabytkowego obiektu do zwiedzania oraz organizacja wystaw, koncertów, spektakli czy sympozjów.

To, czy istnieje rynek dla określonych usług, może zależeć od sposobu organizacji tych usług w danym państwie członkowskim. Może się to różnić w poszczególnych państwach członkowskich. Ponadto definicja usług świadczonych na rynku zmienia wraz z upływem czasu. To, co dzisiaj nie stanowi działalności gospodarczej na rynku, może się nią stać w przyszłości i odwrotnie. Dlatego stworzenie pełnego katalogu działań, w odniesieniu do których można stwierdzić, że jest to działalność gospodarcza, nie jest możliwe.

Działalność, która zwykle stanowi wyłączne kompetencje władzy publicznej i jest wykonywana przez państwo, nie stanowi działalności gospodarczej. Odstępstwo zaistnieje, jeśli dane państwo członkowskie zdecydowało się na wprowadzenie mechanizmów rynkowych. Do zadań takich należy m.in.: działalność wojska i policji, bezpieczeństwa i kontroli żeglugi powietrznej czy ruchu morskiego, działalność organów publicznych w zakresie rozwoju i rewitalizacji terenów publicznych.

Przykład 2

Jednym z elementów projektu turystycznego jest zadanie realizowane przez samorząd terytorialny, dotyczące wytyczenia i oznakowania rowerowych szlaków turystycznych. Szlaki te będą ogólnie dostępne w sposób nieodpłatny i zostaną wytyczone na terenach należących do władz publicznych.

Tego typu działanie nie ma charakteru działalności gospodarczej i nie podlega zasadom pomocy publicznej.

Komisja Europejska i sądy europejskie uznają, że możliwe jest uznanie szeregu aktywności za działalność niegospodarczą, np.:

- **edukacja**

Kształcenie publiczne w ramach krajowego systemu kształcenia, które finansuje i nadzoruje państwo, może być uznane za działalność niegospodarczą. Żeby wykluczyć działalność gospodarczą w projekcie jego działania powinny wpisywać się w system kształcenia, tzn. powinny realizować program nauczania narzucony przez dane państwo członkowskie oraz dotyczyć działalności finansowanej głównie ze środków publicznych.

Przykład 3

W projekcie partner prowadzący szkołę wyższą realizuje inwestycję dotyczącą budowy nowej szklarni. Będą w niej wyłącznie prowadzone zajęcia botaniczne ze studentami kształcącymi się w systemie dziennym.

Taki charakter wykorzystania infrastruktury nie stanowi działalności gospodarczej.

- **kultura i zachowanie dziedzictwa kulturowego**

Komisja Europejska stoi na stanowisku, że finansowanie publiczne kultury lub działań służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego ma charakter niegospodarczy, jeśli wyniki tych działań są dostępne dla ogółu społeczeństwa nieodpłatnie i spełniają czysto społeczny i kulturowy cel. Niegospodarczy charakter instytucji kultury potwierdza również fakt, że utrzymuje się ona głównie ze środków publicznych, a opłaty wnoszone przez odwiedzających pokrywają jedynie ułamek kosztów rzeczywistych.

Przykład 4

W projekcie powstanie nowa multimedialna ekspozycja w muzeum etnograficznym. Grupy szkolne będą zwiedzać muzeum nieodpłatnie. Natomiast opłaty za zwiedzanie będą pobierane wyłącznie od turystów indywidualnych i zapewnią ok. 15% kosztów utrzymania obiektu. Reszta kosztów funkcjonowania pokryta będzie ze środków publicznych.

Taki charakter wykorzystania infrastruktury nie stanowi działalności gospodarczej muzeum.

Działalność gospodarczą w sektorze kultury identyfikuje często to, czy dana jednostka jest finansowana głównie z opłat wnoszonych przez odwiedzających lub użytkowników, czy w inny komercyjny sposób (np. wystawy komercyjne, kina, komercyjne spektakle muzyczne i festiwale, szkoły artystyczne finansowane głównie z chesnego).

Przykład 5

Jednym z elementów projektu jest inwestycja w modernizację budynku teatru lalek. Dotychczas, poza organizacją odpłatnych przedstawień, teatr wynajmował sale na potrzeby komercyjnych konferencji i szkoleń oraz zarabiał na udostępnianiu przestrzeni reklamowej. Koszty utrzymania teatru pokrywane są w ponad 60% z wpływów z rynku.

Taki charakter wykorzystania infrastruktury świadczy o działalności gospodarczej i spełnianiu przez teatr definicji przedsiębiorstwa.

Podsumowując: żeby wykluczyć stosowanie zasad pomocy publicznej w projekcie z sektora kultury, trzeba wykazać, że całość działań projektowych dotyczy wyłącznie działalności niegospodarczej.

UWAGA: Budowa ogólnodostępnej infrastruktury finansowanej ze środków publicznych, takiej jak drogi publiczne, mosty, ścieżki rowerowe, ścieżki przyrodnicze, nie jest działalnością gospodarczą. Jeśli celem projektu będą działania, które dotyczą ogólnodostępnej infrastruktury publicznej i nie są powiązane z oferowaniem usług na rynku, to działalność gospodarcza nie wystąpi.

Przykład 6

Jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje turystyczne z 2 regionów transgranicznych planują w projekcie budowę Szlaku Turystycznego. Celem projektu będzie wyznaczenie szlaku turystycznego łączącego obiekty historyczne (zamki, obiekty sakralne, obronne, itd.).

Na szlaku powstanie podstawowa nieodpłatna infrastruktura turystyczna, tj. sanitariaty, tablice informacyjne, znaki drogowe, ławki i kosze na śmieci.

Podmioty działające w partnerstwie mogą potencjalnie prowadzić działalność odpłatną (w szczególności organizacje turystyczne). Z założeń projektu wynika, że planowane wydatki nie będą służyły prowadzeniu działalności gospodarczej, a jedynie posłużą do oznakowania i wyznaczenia szlaku turystycznego. Zatem, nawet jeśli organizacje turystyczne zaangażowane w projekt prowadzą inną działalność gospodarczą, to należy uznać, że przedmiot projektu nie będzie wykorzystywany do prowadzenia działalności gospodarczej.

1.2. Przesłanki pomocy publicznej

Definicja pomocy publicznej

Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE o funkcjonowaniu Unii Europejskiej:

wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

Z artykułu 107 TFUE wynikają podstawowe przesłanki pomocy publicznej, które służą do badania, czy mamy do czynienia z występowaniem pomocy publicznej:

Środki publiczne

Wsparcie jest **przyznane przez państwo lub przy wykorzystaniu zasobów państwowych**.

Za środki publiczne można uznać środki przekazywane przez:

- administrację centralną,
- administrację samorządową,
- fundusze, fundacje, stowarzyszenia i innego rodzaju instytucje publiczne administrowane przez państwo członkowskie na poziomie centralnym, regionalnym lub lokalnym. Środkami publicznymi będą w tym przypadku środki pochodzące z budżetów tych jednostek i środki pozyskane z funduszy UE.

W przypadku instytucji dysponujących środkami publicznymi, tj. gdy organ publiczny wyznacza podmiot prywatny lub publiczny do zarządzania środkiem przynoszącym korzyść, należy wykazać, że wsparcie udzielane przez te instytucje da się przypisać państwu. Oznacza to, że działanie państwa miało istotny wpływ na decyzje podejmowane przez podmiot dysponujący środkami publicznymi. Dzieje się tak, np. w sytuacji, kiedy działalność podmiotu musi być prowadzona z uwzględnieniem wymogów władz, wymaga uwzględnienia wytycznych wydawanych przez władze publiczne czy dotyczy działalności w sektorze regulowanym przez państwo.

Środki publiczne są definiowane bardzo szeroko. Wśród form pomocy możemy wyróżnić, np.:

- dotacje,
- dostarczanie przez państwo wyrobów lub usług po preferencyjnych cenach,
- nieodpłatne udostępnienie infrastruktury publicznej (np. na potrzeby udziału przedsiębiorstw w imprezie targowej),
- usługi szkoleniowe, doradcze, wizyty studyjne skierowane do przedsiębiorstw i finansowane ze środków publicznych.

Każde działanie państwa, które skutkuje korzyściami ekonomicznymi dla przedsiębiorstwa, może spełniać kryteria środków publicznych w rozumieniu TFUE. Środki pozyskiwane w programach Interreg są zaliczane do środków publicznych.

Korzyść ekonomiczna

Korzyść w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE oznacza:

każdą korzyść gospodarczą, której dane przedsiębiorstwo nie mogłoby uzyskać w normalnych warunkach rynkowych, tj. bez interwencji państwa.

Korzyść ekonomiczna może mieć charakter:

- bezpośredni (np. dotacja, preferencyjna pożyczka, refundacja itd.),
- pośredni (np. usługi świadczone poniżej kosztów rynkowych tych usług).

Może dotyczyć:

- beneficjenta wiodącego lub partnera projektu,
- podmiotów trzecich, będących uczestnikami projektu.

Przykład 7

W projekcie Interreg jest planowana organizacja wizyty studyjnej przedsiębiorstw działających w branży kultury i turystyki u partnerów zagranicznych. Celem projektu będzie m.in. nabycie umiejętności tworzenia wspólnej oferty turystycznej, zintegrowanych systemów rezerwacyjnych czy prowadzenia skutecznych działań marketingowych.

W wizycie studyjnej będą brały udział przedsiębiorstwa. Skutkiem wizyty studyjnej będzie podniesienie kompetencji do prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa biorące w niej udział. W związku z tym przedsiębiorstwa te uzyskają pośrednią korzyść ekonomiczną w wyniku realizacji projektu w postaci bezpłatnego korzystania z usług oferowanych przez partnera projektu.

Korzyść pośrednia występuje, jeżeli projekt jest zaplanowany w taki sposób, aby można było ukierunkować jego wtórne skutki na możliwe do zidentyfikowania przedsiębiorstwa lub grupy przedsiębiorstw. Wsparcie może również stanowić zarówno korzyść bezpośrednią dla przedsiębiorstwa będącego beneficjentem projektu, jak i korzyść pośrednią dla innych przedsiębiorstw, na przykład przedsiębiorstw funkcjonujących na dalszych poziomach działalności.

Przykład 8

W projekcie ma zostać utworzona platforma internetowa promująca atrakcje turystyczne regionu. Jej właścicielem będzie partner projektu. Na platformie będą umieszczane informacje o przedsiębiorstwach turystycznych i kulturalnych, które w trakcie projektu przeszły pozytywnie audyt i uzyskały certyfikat „Produkt Regionalny”. Platforma będzie promowana w kraju i za granicą. Dla wskazanych w niej przedsiębiorstw stanowić będzie bezpłatną reklamę. Jednocześnie partner

projektu jako właściciel znaku „Produkt Regionalny” planuje odpłatne certyfikowanie kolejnych przedsiębiorstw.

Ponieważ platforma powstała ze środków projektu, to jej nieodpłatne wykorzystanie przez przedsiębiorstwa pozyskane do współpracy w projekcie – podmioty trzecie - będzie stanowić dla nich korzyść ekonomiczną (bezpłatna reklama) i w konsekwencji może stanowić pomoc publiczną. Korzyść ekonomiczna dla podmiotów trzecich to korzyść pośrednia.

Jednocześnie planowane wykorzystanie platformy do działalności gospodarczej przez partnera projektu (przyznawanie za opłatą certyfikatu „Produkt Regionalny”) będzie powodowało wystąpienie pomocy publicznej dla partnera projektu. Korzyść ekonomiczna dla partnera projektu to korzyść bezpośrednia.

Selektywność

Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE:

środek pomocy publicznej musi sprzyjać „niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów”.

W rezultacie nie wszystkie środki, które sprzyjają podmiotom gospodarczym, wchodzą w zakres pojęcia pomocy. Dotyczy to tylko tych środków, które w sposób selektywny przynoszą korzyść określonym przedsiębiorstwom lub kategoriom przedsiębiorstw, lub określonym sektorom gospodarki.

W przypadku wsparcia w programach Interreg selektywność ma wielowymiarowy charakter:

- selektywność podmiotowa - zastrzeżenie w treści programów Interreg zamkniętego katalogu beneficjentów wsparcia,
- selektywność przedmiotowa - zastrzeżenie w treści programów Interreg zamkniętego katalogu typów przedsięwzięć podlegających wsparciu,
- selektywność geograficzna - zastrzeżenie udzielania wsparcia wyłącznie na części obszaru państw członkowskich, tj. na obszarze wsparcia programu Interreg,
- selektywność wynikająca z władztwa dyskrecjonalnego - system finansowania projektów w programach Interreg opiera się na ocenie złożonych wniosków. Zatem udzielenie wsparcia jest uzależnione od indywidualnej oceny każdego projektu, co sprawia, że nie każdy wnioskodawca, spełniający kryteria programu, otrzyma wsparcie.

Wpływ na konkurencję i wymianę handlową

Zgodnie z art. 107 TFUE:

pomoc publiczna musi „zakłócać lub grozić zakłóceniem konkurencji” (WPŁYW NA KONKURENCJĘ).

Prawie każde wsparcie o charakterze selektywnym będzie miało potencjalny wpływ na zakłócenie konkurencji. Skala zakłócenia lub ryzyko zakłócenia konkurencji będą

uzależnione od wielkości beneficjenta pomocy, w szczególności od jego udziału w rynku. Jednocześnie definicja pomocy publicznej nie zawiera wymogu, aby zakłócenie konkurencji lub wpływ na handel były znaczące lub istotne.

Przykład 9

Jednym z działań w projekcie jest organizacja jarmarku produktów lokalnych. Partner projektu przewiduje nieodpłatny wynajem stoisk wystawienniczych na rzecz lokalnych producentów soków i przetworów owocowych.

Możliwość bezpłatnego oferowania swoich produktów przez lokalnego producenta stanowić będzie dla niego przewagę konkurencyjną w stosunku do innych przedsiębiorstw produkujących ten sam asortyment i konkurujących na tym samym rynku. Zatem dojdzie tu do potencjalnego zakłócenia konkurencji.

Wsparcie stanowi pomocy publiczną w rozumieniu art. 107 TFUE, jeśli:

„wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi” (wpływ na wymianę handlową).

Większość wyrobów lub usług jest przedmiotem obrotu między państwami członkowskimi. Dlatego wsparcie prawie każdej działalności gospodarczej może spowodować zakłócenie wymiany wewnątrzunijnej, nawet jeśli wsparte przedsiębiorstwo bezpośrednio nie prowadzi działalności eksportowej i nie uczestniczy bezpośrednio w handlu transgranicznym.

Komisja Europejska uznaje, że **wsparcie** ma wyłącznie lokalny wpływ i w związku z tym **nie wpływa na wymianę handlową** między państwami członkowskimi, **jeśli są spełnione łącznie następujące warunki:**

- pomoc nie prowadzi do przyciągania popytu ani inwestycji do danego regionu i nie stwarza przeszkód dla zakładania przedsiębiorstw przez podmioty z innych państw członkowskich,
- towary wytwarzane przez beneficjenta i świadczone przez niego usługi mają charakter lokalny lub budzą zainteresowanie tylko na określonym obszarze geograficznym,
- wpływ na rynki i konsumentów z sąsiednich państw członkowskich jest co najwyżej marginalny.

Co ważne, Komisja Europejska podkreśla, że przy ocenie powyższych warunków należy brać pod uwagę uwarunkowania programowe. Założenia programów Interreg to:

- rozwijanie współpracy transgranicznej (np. rozwój wspólnych strategii marketingowych, wspólnych szlaków kulturowych czy turystycznych, wspólnych produktów kulturowych czy turystycznych),
- grupy docelowe to m.in. osoby odwiedzające obszar programu i turyści.

Dlatego jest prawdopodobne, że projekty realizowane w programach Interreg będą wpływać na rynki i konsumentów w obszarze transgranicznym oraz będą mogły przyciągać popyt na usługi z sąsiednich państw członkowskich. W rezultacie wykluczenie w tych przypadkach wpływu na wymianę wewnątrzspółnotową jest niemożliwe. Ewentualne odstępstwa od tej reguły zostały opisane w części II niniejszego podręcznika.

Podsumowując: pomoc publiczna występuje tylko, gdy wsparcie jest udzielane w związku

z prowadzoną działalnością gospodarczą i są spełnione **łącznie** 4 warunki:

- środki publiczne,
- korzyść ekonomiczna,
- selektywność,
- wpływ na konkurencję oraz wymianę handlową.

W przypadku projektów realizowanych w programach Interreg wystąpi spełnienie przesłanki środków publicznych, selektywności i wpływu na konkurencję oraz wymianę handlową. Przesłanka korzyści ekonomicznej w konkretnych projektach może nie dotyczyć beneficjenta projektu lecz podmiotu trzeciego (np. przedsiębiorstwa będącego uczestnikiem projektu). Mamy wtedy do czynienia z pomocą pośrednią (szerzej opisaną w kolejnym rozdziale).

1.3. Pomoc bezpośrednia i pomoc pośrednia

W projektach realizowanych w programach Interreg możliwe jest wystąpienie:

- pomocy bezpośredniej, identyfikacją wystąpienia korzyści ekonomicznej odpowiednio na poziomie beneficjenta (pierwszy poziom wsparcia),
- pomocy pośredniej, identyfikacją wystąpienia korzyści ekonomicznej odpowiednio na poziomie uczestników projektu (drugi poziom wsparcia).

Pomoc bezpośrednia (pomoc na pierwszym poziomie) oznacza pomoc udzielaną w programach Interreg bezpośrednio przez Instytucję Zarządzającą. W tym przypadku beneficjentem pomocy może być zarówno beneficjent wiodący, jak i partnerzy projektu. Pomoc publiczna jest identyfikowana w stosunku do konkretnych działań projektowych i będzie przypisana podmiotowi, odpowiedzialnemu za realizację tych działań.

Przykład 10

W projekcie dotyczącym utworzenia Centrum Folkloru partner projektu (instytucja kultury) planuje zmodernizować budynek, którego jest właścicielem. W budynku prowadzona jest działalność kulturalna, w tym również działalność wspomagająca system edukacji i wychowania oraz upowszechniająca wiedzę i informację na temat kultury. Jednocześnie beneficjent wiodący wykorzystuje obiekt do komercyjnego wynajmu pomieszczeń, sprzętu oraz do prowadzenia działalności handlowej i gastronomicznej.

Ponieważ obiekt będący przedmiotem modernizacji w projekcie wykorzystywany jest do działalności gospodarczej, partner projektu będzie w odniesieniu do wydatków związanych z modernizacją obiektu objęty zasadami pomocy publicznej.

Pośrednia pomoc publiczna (lub inaczej pomoc publiczna na drugim poziomie) występuje w przypadku, gdy ostatecznym odbiorcą wsparcia ze środków programu nie jest beneficjent wiodący (partner projektu), ale podmiot trzeci prowadzący działalność gospodarczą. Beneficjent wiodący (partner projektu) jest wówczas podmiotem udzielającym pomocy, a jej ostatecznym odbiorcą jest podmiot trzeci. Podmiotem trzecim może być, np. uczestnik projektu.

Przykład 11

W projekcie partner wiodący prowadzi cykl nieodpłatnych szkoleń/warsztatów dla przedsiębiorstw w rozumieniu unijnego prawa konkurencji. Tematem szkoleń będzie wiedza z zakresu realizacji przedsięwzięć zwiększających efektywność energetyczną przedsiębiorstw.

Pozyskana przez uczestników wiedza może być wykorzystana w prowadzonej działalności gospodarczej. Przedsiębiorstwa uczestniczące w szkoleniach/warsztatach uzyskują korzyść. Jeżeli więc spełnione zostaną wszystkie przesłanki występowania pomocy publicznej, przedsiębiorstwa te staną się beneficjentami pośrednimi pomocy.

Analogicznie pomoc pośrednia wystąpi w przypadku nieodpłatnego udostępnienia podmiotom trzecim stoisk na zorganizowanych w projekcie targach/wystawach/festynach.

Podmiotem trzecim, jako beneficjentem pomocy, może być również podmiot, na którego działalność oddziałują rezultaty projektu.

Przykład 12

W projekcie Interreg organizacje turystyczne planują stworzyć interaktywną mapę atrakcji turystycznych i kulturalnych regionu pogranicza. Powstanie portal internetowy, zawierający propozycje wycieczek tematycznych, uzależnionych od rodzaju preferowanych przez internautę atrakcji (zabytki, szlaki rowerowe, szlaki kajakowe, centra aktywnego wypoczynku, etc.) oraz od długości planowanego pobytu (trasy jednodniowe, weekendowe, tygodniowe). Umieszczenie informacji o poszczególnych obiektach na portalu internetowym będzie bezpłatne. Znajdą się tam dane kontaktowe wraz z przekierowaniem do stron internetowych poszczególnych właścicieli obiektów. Partnerzy projektu chcąc gwarantować wysoką jakość usług w powstałym produkcie turystycznym, planują umieszczanie na portalu internetowym wyłącznie informacji o podmiotach, które przeszły wcześniej pozytywną autoryzację.

W tym przypadku odbiorcą pośredniej pomocy będą podmioty, których dane będą bezpłatnie umieszczone na portalu. Z informacji wynika, że w bazie danych znajdują się informacje o wyselekcjonowanych podmiotach. Promocja portalu będzie wpływać na zwiększenie zainteresowania działalnością wybranych podmiotów. Do tego powstaną rekomendowane programy wycieczek tematycznych, co będzie stanowić dodatkową korzyść dla tych podmiotów, które zostaną opisane w takich programach wycieczek. Dotyczyć to będzie również właścicieli atrakcji, których opis znajdzie się na portalu w przyszłości wg tych samych zasad. Zatem wskazane podmioty będą korzystać z bezpłatnej reklamy, czyli uzyskają korzyść ekonomiczną.

Przykład 13

W projekcie Interreg jednostka samorządu terytorialnego rewitalizuje dawny port rzeczny, tworząc na jego terenie marinę. Po zrealizowaniu projektu marina będzie wdzierżawiona przedsiębiorstwu prywatnemu. Jednocześnie w bezpośredniej bliskości mariny inne przedsiębiorstwo prowadzi działalność turystyczną (hotel i restauracja).

W przypadku podmiotu prywatnego, który będzie zarządzał mariną, może wystąpić pośrednia pomoc publiczna, jeśli opłata za dzierżawę nie będzie ustalona w oparciu o stawkę rynkową. Jeśli podmiot zostałby wyłoniony w wyniku otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedury przetargowej, to można będzie uznać, że czynsz dzierżawny ma charakter rynkowy i pomoc pośrednia nie występuje.

W odniesieniu do drugiego przedsiębiorstwa, które w sąsiedztwie mariny prowadzi działalność hotelowo-gastronomiczną pomoc pośrednia nie wystąpi. Bowiem, zgodnie ze stanowiskiem Komisji Europejskiej, należy odróżnić korzyści pośrednie otrzymywane w wyniku projektu od zwykłych wtórnych skutków gospodarczych, które są nieodłącznie związane z niemalże wszystkimi środkami pomocy publicznej (np. przez wzrost liczby klientów w hotelu). Takie same korzyści, wynikające ze wzrostu liczby turystów w miejscowości, mogłyby bowiem odnieść inne przedsiębiorstwa działające w okolicy (np. właściciele sklepów, organizatorzy wydarzeń kulturalnych itd.).

Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie można stwierdzić często tylko prawdopodobieństwo wystąpienia pomocy pośredniej. Podstawą jest analiza:

- charakteru i zakresu planowanych działań (np. organizacja szkoleń, targów, wycieczek),
- kręgu podmiotów, które mogą otrzymać korzyści w efekcie działań w projekcie.

Dlatego ostateczną ocenę, czy w przypadku danego działania wystąpiła pomoc, przeprowadza beneficjent wiodący lub partner projektu udzielający pomocy. Jest on wtedy odpowiedzialny za prawidłowe jej udzielenie.

CZĘŚĆ II. MOŻLIWOŚCI WYKLUCZENIA POMOCY PUBLICZNEJ W PROJEKCIE

Brak konieczności stosowania zasad pomocy publicznej może w pierwszej kolejności wynikać z niegospodarczego charakteru projektu (patrz podsumowanie str. 16). Można wyróżnić trzy podstawowe przypadki **na pierwszym poziomie wsparcia – pomoc bezpośrednia**, kiedy ta sytuacja będzie miała miejsce:

- działania projektowe (np. modernizacja obiektu, jego wyposażenie) związane są z działalnością edukacyjną w ramach krajowego systemu edukacji. Krajowy system edukacji obejmuje wyłącznie kształcenie, w którym program nauczania jest określany przez władze publiczne i co do zasady finansowanie tych działań następuje ze środków publicznych,
- działania projektowe dotyczą instytucji kultury (biblioteki, muzea, teatry, galerie sztuki etc.), które prowadzą działalność nieodpłatną lub utrzymują się głównie ze środków publicznych (gdzie opłaty za korzystanie z oferty kulturalnej pokrywają jedynie ułamek kosztów rzeczywistych),
- działania projektowe dotyczą infrastruktury publicznej, która nie jest wykorzystywana do oferowania towarów lub usług na rynku (na przykład drogi udostępnione do nieodpłatnego użytku publicznego, ścieżki rowerowe, szlaki turystyki pieszej).

Przykład 14

W projekcie Interreg beneficjent zdigitalizował w formie 3D i 2D obiekty historycznych lokalnych 4 muzeów (uczestników projektu) i stworzył ofertę wirtualnych wycieczek po tych muzeach. Uczestnicy projektu nie zostali wyłonieni w drodze otwartej, przejrzystej i bezwarunkowej procedury. Są to publiczne muzea, utrzymujące się głównie ze środków publicznych (od 63% do 94% pokrycia kosztów).

Działania projektowe zwiększą atrakcyjność oferty beneficjentów końcowych, których nie dobrano do projektu w sposób niedyskryminujący. Jednakże pomoc pośrednia nie wystąpi z uwagi na niegospodarczy charakter działalności publicznych muzeów. Są one utrzymywane głównie ze środków publicznych, a wpływy z działalności odpłatnej (bilety, reklama, incydentalny wynajem powierzchni) pokrywają wyłącznie ułamek kosztów funkcjonowania tych instytucji.

Dodatkowo, **pomoc publiczna nie wystąpi**, gdy działania projektowe dotyczą obiektów wykorzystywanych niemal wyłącznie do prowadzenia działalności niegospodarczej, ale w których funkcjonuje **infrastruktura pomocnicza** wykorzystywana gospodarczo (jak np. restauracje, sklepy, płatna szatnia lub płatne parkingi). Chociaż tutaj mamy do czynienia z gospodarczym charakterem projektu (spełnieniem definicji przedsiębiorstwa) i koniecznością badania przesłanek pomocy publicznej, to Komisja Europejska ocenia, że:

- infrastrukturę wykorzystywaną gospodarczo można uznać za infrastrukturę pomocniczą, jeśli wydajność przydzielana co roku na taką infrastrukturę nie przekracza 20% całkowitej rocznej wydajności infrastruktury,
- finansowanie środkami publicznymi infrastruktury pomocniczej, znajdującej się w otoczeniu obiektów wykorzystywanych niemal wyłącznie do prowadzenia działalności niegospodarczej, zazwyczaj nie wywiera żadnego wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi,
- infrastruktura pomocnicza raczej nie będzie przyciągać klientów z innych państw członkowskich i jest mało prawdopodobne, aby wpływ jej finansowania na inwestycje transgraniczne lub przedsiębiorczość transgraniczną był większy niż marginalny.

Przykład 15

W projekcie Interreg wybudowano przystań kajakową. Infrastruktura (pomosty, budynek bosmanatu, toalety) jest ogólnie dostępna, nieodpłatna dla wszystkich zainteresowanych. Turysta może tu odpocząć, skorzystać z łazienki, uzupełnić nieodpłatnie zapas wody. Jednocześnie w holu głównym bosmanatu stworzono przestrzeń kawiarni wraz z centrum informacji turystycznej (ze sprzedażą map, pamiątek, kartek etc.).

Infrastruktura projektu ma charakter niegospodarczy. Jednocześnie część obiektu ma być wykorzystywana gospodarczo do uzupełnienia oferty głównej obiektu. Jeśli powierzchnia wykorzystywana gospodarczo nie przekracza 20% powierzchni budynku bosmanatu, to można ją uznać za infrastrukturę pomocniczą, której finansowanie nie wpłynie na konieczność stosowania zasad pomocy publicznej.

Pomoc publiczną można również wykluczyć **na drugim poziomie - pomoc pośrednia**. Projekt może zakładać przekazanie szeregu nierynkowych korzyści uczestnikom projektu. Np. przewiduje udział w bezpłatnych szkoleniach, bezpłatny udział w targach czy wystawach, stworzenie w projekcie portalu internetowego promującego przedsiębiorstwa etc. W tej sytuacji można wykluczyć pomoc publiczną na poziomie uczestników projektu poprzez wyeliminowanie jednej z przesłanek pomocy publicznej. W tym celu należy przeprowadzić następujące działania:

- wybrać uczestników projektu w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze (zapewnienie wyboru najkorzystniejszej oferty, czyli spełnienia warunków rynkowych),
- zorganizować szkolenia w formule online, przy odpowiednio szerokim upublicznieniu oferty szkoleń, i w ten sposób zapewnić udział w szkoleniu wszystkim potencjalnie zainteresowanym podmiotów (dostępność dla wszystkich, czyli brak zakłócenia konkurencji),
- stworzyć portale internetowe i zagwarantować uwzględnienie informacji o wszystkich potencjalnie zainteresowanych przedsiębiorstwach. Np. jeśli portal

dotyczy stworzenia bazy noclegowej w regionie, to dopuszczamy zamieszczanie w nim nie tylko informacji o bezpośrednich uczestnikach projektu, ale również o innych podmiotach z branży usług noclegowych, które w przyszłości będą zainteresowane zamieszczeniem informacji na portalu. W ten sposób zapewniamy równe warunki dla wszystkich potencjalnych konkurentów i eliminujemy prawdopodobieństwo zakłócenia konkurencji.

Jeśli dostępu do rezultatu projektu nie zostanie zagwarantowany wszystkim zainteresowanym, np. partner projektu ograniczył liczbę miejsc wystawienniczych na targach w stosunku do zainteresowanych, to nie będzie możliwe wykluczenie pomocy dla uczestników projektu.

CZĘŚĆ III. POMOC DE MINIMIS

Podstawą prawną udzielania pomocy *de minimis* w programach Interreg jest bezpośrednio rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013) albo rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w programach Europejskiej współpracy terytorialnej Interreg na lata 2021-2027, które się odwołuje do rozporządzenia Komisji.

W programach Interreg przewidziano pomoc *de minimis* w formie dotacji.

3.1. Zakres stosowania pomocy *de minimis*

Pomoc *de minimis* może zostać przyznana przedsiębiorstwom we wszystkich sektorach z wyjątkiem:

- pomocy przyznawanej na działalność w sektorze rybołówstwa i akwakultury,
- pomocy przyznawanej na produkcję podstawową produktów rolnych,
- pomocy przyznawanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:
 - kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów podstawowych lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą,
 - kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub w całości producentom podstawowym.

Dodatkowo jest wykluczone udzielanie pomocy *de minimis*:

- na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej,

- uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

Jeżeli przedsiębiorstwo prowadzi działalność w kilku sektorach (w tym wykluczonych z pomocy *de minimis*), będzie możliwe przyznanie pomocy przedsiębiorstwu pod warunkiem, że rozdzieli działalność lub wyodrębni koszty, celem wykazania braku korzyści z pomocy w sektorach wykluczonych ze wsparcia.

Przykład 16

W projekcie Interreg przewidziano wizyty studyjne uczestników (przedsiębiorstw) w podmiotach gospodarczych z innego państwa członkowskiego. Przedsiębiorstwa reprezentują producentów miodu. Celem wizyt studyjnych będzie zapoznanie się z technologią wytwarzania miodu i produktów pszczelich w innym państwie członkowskim. Uczestnicy pozyskają ponadto praktyczną wiedzę na temat zwiększenia dochodowości tej działalności.

Wizyty studyjne (jako bezpłatna forma szkoleń) będą pomocą pośrednią na rzecz uczestników tych wizyt (przedsiębiorstw). Produkcja miodu jest działalnością podstawową w rolnictwie (miód jest produktem pochodzącym bezpośrednio z hodowli pszczół). Zatem finansowanie wizyty studyjnej w projekcie Interreg nie może odbywać się w ramach pomocy *de minimis*.

Przykład 17

W projekcie Interreg działania dotyczą właścicieli agrogospodarstw. Jedno z nich prowadzi stadninę koni i w ofercie proponuje zajęcia hipoterapii i naukę jazdy konnej.

Działalnością podstawową w rolnictwie jest hodowla koni. Jeśli przedsiębiorstwo uzyskuje z tego tytułu przychody, to oznacza, że działa w sektorze rolnictwa. Działalność rekreacyjna, jak hipoterapia i nauka jazdy konnej, nie stanowią działalności rolnej. Zatem jeśli działania projektowe nie będą powiązane z hodowlą koni tylko z działalnością rekreacyjną, to możliwe będzie zastosowanie pomocy *de minimis*.

3.2. Kwalifikowalność wydatków w pomocy *de minimis*

Zasady pomocy *de minimis* nie wprowadzają odrębnego katalogu wydatków kwalifikowalnych. Jedynym ograniczeniem jest wykluczenie możliwości zakupu środka transportu wykorzystywanego do świadczenia usług transportu drogowego towarów w przypadku przedsiębiorstw prowadzących taką działalność. W przypadku zaplanowania w projekcie Interreg pomocy *de minimis* będą miały zastosowanie ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w danym programie Interreg.

3.3. Limit pomocy *de minimis*

W pomocy *de minimis* nie ustanowiono maksymalnego procentowego poziomu dofinansowania, jak w przypadku pomocy publicznej. Komisja Europejska określiła jednak górny kwotowy pułap 200 tysięcy euro z trzech lat podatkowych poprzedzających dzień udzielenia pomocy (lub 100 tysięcy euro w odniesieniu do przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w sektorze drogowego transportu towarów). Należy brać pod uwagę lata podatkowe (rozumiane jako lata obrotowe zgodnie z przepisami krajowymi), jakie mają zastosowanie do konkretnego przedsiębiorstwa, gdyż rok podatkowy nie musi pokrywać się z rokiem kalendarzowym.

Przykład 18

Partner projektu Interreg ma zrealizować działania objęte pomocą *de minimis* w wysokości 30 000 euro. Wniosek został złożony w dniu 15 czerwca 2021 r. Do wniosku załączono informację o wszelkiej pomocy *de minimis*, którą partner uzyskał z różnych źródeł w okresie:

- od 01.01.2021 r. do 15.06.2021 r. (bieżący rok podatkowy) - 112 000 euro
- od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. (pierwszy poprzedzający rok podatkowy) - 0 euro
- od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. (drugi poprzedzający rok podatkowy) - 41 000 euro

Z przedłożonych następnie zaświadczeń wynika, że otrzymał on pomoc *de minimis* w łącznej wysokości 153 000 euro. W związku z czym może on otrzymać wsparcie, o które się ubiega (przy zastrzeżeniu prowadzenia działalności gospodarczej innej niż w sektorze transportu drogowego).

Przykład 19

Partner projektu Interreg ma zrealizować działania objęte pomocą *de minimis* w wysokości

50 000 euro. Wniosek został złożony 25 października 2021 r. Do wniosku załączono informację o wszelkiej pomocy *de minimis*, którą partner uzyskał z różnych źródeł w okresie:

- od 01.01.2021 r. do 25.10.2021 r. (bieżący rok podatkowy) - 80 000 euro
- od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. (pierwszy poprzedzający rok podatkowy) - 40 000 euro
- od 01.01.2019 r. do 31.12.2019 r. (drugi poprzedzający rok podatkowy) - 0 euro

Z przedłożonych następnie zaświadczeń wynika, że otrzymał on pomoc *de minimis* w łącznej wysokości 120 000 euro. Jednak ocenę projektu zakończono w styczniu

2022r. W tym czasie przedsiębiorca otrzymał kolejną pomoc *de minimis* z innej instytucji (10 stycznia 2022r.) w wysokości 35 tys. euro.

Podpisanie umowy jest planowane na 21 stycznia 2022 r.

Ponieważ udzielenie pomocy *de minimis* ma nastąpić w nowym roku podatkowym wnioskodawcy, limit pomocy *de minimis* liczony na 3 ostatnie lata obejmuje teraz okres:

- od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. (bieżący rok podatkowy) - 35 000 euro
- od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. (pierwszy poprzedzający rok podatkowy) - 80 000 euro
- od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. (drugi poprzedzający rok podatkowy) - 40 000 euro

Oznacza to, że na moment udzielania pomocy *de minimis* wnioskodawca otrzymał 155 000 euro

i jest uprawniony do otrzymania jedynie 45 000 euro. W związku z powyższym jest konieczne zmniejszenie wnioskowanej pomocy do tej wartości, żeby nie został przekroczony limit pomocy *de minimis* (200 tys. euro).

Limit został ustanowiony jako kwota na „jedno przedsiębiorstwo”, które Komisja Europejska definiuje jako przedsiębiorstwo wnioskujące o pomoc wraz z podmiotami powiązanymi.

3.4. Jedno przedsiębiorstwo

Zgodnie z definicją zawartą w rozporządzeniu KE 1407/2013:

„jedno przedsiębiorstwo” obejmuje wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane co najmniej jednym z następujących stosunków:

- jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków,
- jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej,
- jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki,
- jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki.

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a–d, za pośrednictwem jednej innej jednostki

gospodarczej lub kilku innych jednostek gospodarczych również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

Przykład 20

Uczestnik projektu Interreg ma otrzymać w projekcie pomoc *de minimis* w wysokości 10 000 euro (koszt udziału w cyklu imprez wystawienniczych na 1 uczestnika). W bieżącym i 2 poprzedzających latach podatkowych otrzymał on pomoc *de minimis* w wysokości 87 000 euro. Jednocześnie zarząd uczestnika projektu powoływany jest w większości przez inne przedsiębiorstwo, które w analogicznym okresie 3 lat podatkowych otrzymało 110 000 euro.

Na moment złożenia wniosku wnioskodawca wraz z powiązanim przedsiębiorstwem wykorzystał 197 000 euro pomocy *de minimis*. Zatem nie będzie możliwe jego uczestnictwo w projekcie na zasadach pomocy *de minimis*, gdyż doszłoby wtedy do przekroczenia limitu 200 000 euro.

3.5. Kumulacja pomocy *de minimis*

Pomoc *de minimis* może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych.

Warunkiem łączenia pomocy *de minimis* z inną pomocą publiczną jest zagwarantowanie, że taka kumulacja nie doprowadzi do przekroczenia odpowiedniego maksymalnego poziomu intensywności pomocy lub kwoty pomocy ustalonej w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.6.2014), zwanym dalej „rozporządzeniem GBER” lub w decyzji Komisji.

Pomoc *de minimis*, której nie przyznano w odniesieniu do konkretnych kosztów kwalifikowalnych lub której nie można przypisać do takich kosztów, można łączyć z inną pomocą państwa, przyznaną zgodnie z rozporządzeniem GBER lub zgodnie z decyzją przyjętą przez Komisję

Przykład 21

Partner projektu Interreg ma otrzymać w projekcie pomoc *de minimis* w wysokości 75 000 euro (na koszty prac modernizacyjnych muzeum, wynoszące 250 000 euro). Pomoc mieści się w limicie pomocy *de minimis* partnera z uwzględnieniem wszystkich podmiotów powiązanych.

Jednocześnie na tę samą modernizację partner otrzymał już regionalną pomoc inwestycyjną w wysokości 40 000 euro. Maksymalna intensywność tej pomocy wynosi 50% wydatków kwalifikowalnych.

Ponieważ partner projektu zamierza otrzymać pomoc *de minimis* na pokrycie wydatków objętych już pomocą publiczną, to należy dodatkowo sprawdzić, czy

planowana *pomoc de minimis* nie spowoduje przekroczenia intensywności pomocy publicznej.

W przypadku partnera dopuszczalna intensywność regionalnej pomocy inwestycyjnej wynosi 50%, zatem przy wydatkach na modernizację w wysokości 250 000 euro daje maksymalne dofinansowanie 125 000 euro.

Ponieważ na te same wydatki udzielono już regionalnej pomocy inwestycyjnej (40 000 euro), to pomoc *de minimis* może być udzielona do kwoty równej: $125\ 000 - 40\ 000 = 85\ 000$ euro. Zatem planowana pomoc *de minimis* spełnia wymogi zasad kumulacji z pomocą publiczną.

3.6. Obowiązki beneficjenta pomocy *de minimis*

Ubiegając się o pomoc *de minimis* w programie Interreg w Polsce należy, poza standardową dokumentacją wniosku o dofinansowanie, przedstawić informacje wymagane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc *de minimis*. Zostały one ujęte w Formularzu informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis*.

Formularz dotyczy:

- informacji o wnioskodawcy,
- prowadzonej przez niego działalności gospodarczej,
- powiązaniach z innymi podmiotami i informacji o uzyskanej przez podmioty powiązane pomocy *de minimis*,
- informacji o wielkości i przeznaczeniu pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis*.

Dodatkowo, wraz z wypełnionym formularzem, wnioskodawca ma obowiązek przedstawić informacje o dotychczas otrzymanej pomocy *de minimis* w jednej z następujących form:

- wszystkie zaświadczenia o pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc oraz w ciągu dwóch poprzedzających go lat podatkowych albo
- oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie albo
- oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Pomoc *de minimis* nie może być udzielona podmiotowi ubiegającemu się o pomoc do czasu przekazania przez niego zaświadczeń, oświadczeń lub informacji zawartych w formularzu zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej,

Po otrzymaniu pomocy *de minimis*, beneficjent jest zobowiązany przechowywać dokumenty jej dotyczące przez 10 lat podatkowych od daty przyznania pomocy.

3.7. Obowiązki podmiotu udzielającego pomocy *de minimis*

Podmiotem udzielającym pomocy *de minimis* może być:

- instytucja zarządzająca (przy pomocy bezpośredniej),
- beneficjent wiodący/partner projektu (przy pomocy pośredniej, chyba że w zasadach programu nie przewidziano takiej możliwości).

Beneficjent wiodący/partner projektu spoza Polski udzielając pomocy pośredniej postępuje zgodnie z zasadami krajowymi obowiązującymi w danym państwie członkowskim.

Podmiot udzielający pomocy *de minimis* w Polsce (IZ/beneficjent wiodący/partner projektu) ma obowiązek zebrać i zweryfikować wszystkie niezbędne informacje do jej udzielenia, to jest:

- formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc *de minimis* (w szczególności zweryfikować powiązania i pomoc *de minimis* udzieloną zidentyfikowanym powiązaniem przedsiębiorstwom),
- kopie zaświadczeń o otrzymanej pomocy *de minimis*/oświadczenia o otrzymanej pomocy/oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy *de minimis* (zweryfikować poprzez bazę danych SUDOP lub SHRIMP1 kompletność przedstawionych informacji).

Podmiot udzielający na podstawie zebranych informacji weryfikuje, czy planowana pomoc spełnia warunki dopuszczalności pomocy *de minimis*. Jeśli planowana pomoc *de minimis* przekracza limit pomocy *de minimis*, nie może być udzielona. Możliwe jest natomiast zmniejszenie wnioskowanej pomocy *de minimis* do wysokości dopuszczalnego limitu przed dniem udzielenia pomocy *de minimis*.

Dniem udzielenia pomocy jest dzień podpisania umowy o dofinansowanie (pomoc na pierwszym poziomie) lub dzień przystąpienia do działań projektowych przez uczestnika (pomoc na drugim poziomie).

Podmiot udzielający pomocy *de minimis* w Polsce:

- wydaje w dniu udzielenia pomocy zaświadczenie o udzieleniu pomocy *de minimis*, na wzorze wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Podmiot udzielający pomocy wydaje je beneficjentowi pomocy,
- sprawozdaje z udzielonej pomocy *de minimis* do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy.

W przypadku, gdy pomoc *de minimis* będzie udzielana przez beneficjenta

¹ SUDOP - System Udostępniania Danych o Pomocy Publicznej (sudop.uokik.gov.pl)

SHRIMP - System Harmonogramowania Rejestracji i Monitorowania Pomocy (shrimp.uokik.gov.pl)

wiodącego (lub partnera projektu) muszą oni posiadać dostęp do aplikacji SHRIMP. Jeśli nim nie dysponują, powinni złożyć do Prezesa UOKiK stosowny wniosek. UOKiK przekazuje pocztą elektroniczną na adres użytkownika wpisany w formularzu login i hasło dostępu do aplikacji SHRIMP w ciągu 40 dni od dnia otrzymania kompletnego wniosku.

- wprowadza aktualizację sprawozdania w aplikacji SHRIMP w terminie 7 dni od dnia powzięcia informacji o zmianie wielkości udzielonej pomocy, jeśli udzielona pomoc *de minimis* uległa zmianie (np. pomoc była udzielona partnerowi na planowane wydatki, a faktyczne koszty realizacji były niższe).
- koryguje i wydaje nowe zaświadczenie o udzielonej pomocy *de minimis*, jeśli nastąpiło zmniejszenie wartości udzielonej pomocy *de minimis*. Podmiot udzielający pomocy ma na to 14 dni od powzięcia informacji o zmianie wielkości udzielonej pomocy.

CZĘŚĆ IV. POMOC PUBLICZNA W PROGRAMACH INTERREG

Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej jest projektowane rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy *de minimis* oraz pomocy publicznej w programach Europejskiej współpracy terytorialnej (Interreg) na lata 2021-2027. Odwołuje się ono bezpośrednio do zasad udzielania pomocy publicznej ustanowionych rozporządzeniem GBER.

W przepisach krajowych przewidziano możliwość udzielania następujących rodzajów pomocy publicznej:

- pomoc na koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa uczestniczące w projektach Europejskiej współpracy terytorialnej (art. 20 GBER),
- ograniczone kwoty pomocy dla przedsiębiorstw w związku z udziałem w projektach Europejskiej współpracy terytorialnej (art. 20a GBER),
- pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego (art. 53 GBER),
- pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną (art. 55 GBER),
- pomoc inwestycyjną na infrastrukturę lokalną (art. 56 GBER).

We wszystkich powyższych rodzajach pomocy przewidziano udzielanie wsparcia w formie dotacji.

UWAGA!

W projektach, w których wystąpi pomoc publiczna, kwalifikowalność VAT jest determinowana przepisami rozporządzenia GBER i zależy od możliwości jego odzyskania w świetle przepisów krajowych.

Co to oznacza?

GBER stanowi, że do celów obliczania intensywności pomocy i kosztów kwalifikowalnych stosuje się kwoty przed potrąceniem podatku lub innych opłat tj. wartość brutto. Koszty kwalifikowalne są udokumentowane w sposób jasny,

szczegółowy i aktualny (art. 7 ust. 1 GBER). Jednocześnie jeśli podatek VAT jest kosztem rzeczywistym w rozumieniu braku możliwości jego odzyskania, wówczas stanowi część kosztów kwalifikowalnych i w związku z tym kwalifikuje się do objęcia wsparciem na podstawie przepisów GBER. Jeśli VAT może zostać odzyskany, wówczas nie jest traktowany jako koszt rzeczywisty i w związku z tym nie jest uznawany za koszt kwalifikowalny na podstawie przepisów GBER.

Podatek VAT podlegający zwrotowi (nawet jeśli odbiorca nie skorzysta z prawa do odzyskania podatku VAT) będzie niekwalifikowalny, niezależnie od wartości budżetu partnera w projekcie. Kwota netto wydatków podlegających zasadom pomocy publicznej zostanie zatem uwzględniona przez IZ/WS przy obliczaniu progów zgodnie z art. 4 ust. 1 GBER (limit pomocy publicznej). Partnerzy projektu, których dotyczy ten warunek, mogą zostać poproszeni przez IZ/WS o dostarczenie dodatkowych dokumentów przed przyznaniem pomocy publicznej.

4.1. Pomoc na podstawie art. 20 GBER

Na podstawie art. 20 GBER pomoc jest udzielana na koszty ponoszone przez przedsiębiorstwa uczestniczące w projektach Europejskiej współpracy terytorialnej (Interreg). Wartość pomocy na jedno przedsiębiorstwo w jednym projekcie nie może przekroczyć 2 mln euro.

Zakres stosowania

Pomoc na podstawie art. 20 GBER może zostać przyznana przedsiębiorstwom we wszystkich sektorach (w tym w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz sektorze rolnym). Wykluczone jest jedynie udzielenie pomocy:

- na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej,
- uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

Przykład 22

W projektach Interreg powstanie Centrum Kultury Polskiej w innym państwie członkowskim. Poza propagowaniem dziedzictwa kulturowego Polski, w Centrum będzie można nabyć bilety na wydarzenia kulturalne odbywające się w polskich instytucjach kultury (przedstawienia teatralne, wernisaże itp.).

Działalność Centrum będzie obejmować dystrybucję oferty usług polskich instytucji kultury. Zatem utworzenie Centrum można potraktować jako ustanowienie punktu dystrybucji usług za granicą, czyli działanie niedozwolone art. 20 GBER.

Koszty kwalifikowalne

W ramach pomocy z art. 20 GBER kwalifikowalne będą koszty:

- personelu,
- biurowe i administracyjne,
- podróży i zakwaterowania,
- ekspertów zewnętrznych i usług zewnętrznych,
- wyposażenia,
- infrastruktury i robót.

Intensywność pomocy

W ramach pomocy na podstawie art. 20 GBER maksymalna intensywność pomocy nie może przekraczać maksymalnej stopy dofinansowania określonej dla programu Interreg, tj. 80%.

4.2. Pomoc na podstawie art. 20a GBER

Wartość pomocy udzielanej na podstawie art. 20a GBER nie może przekroczyć 20 tysięcy euro na 1 przedsiębiorstwo w związku z udziałem w jednym projekcie Interreg. Pomoc jest udzielana w formie dotacji lub bezpośredniego przekazywania świadczeń na rzecz uczestników projektu (np. bezpłatnego udziału w wizytach studyjnych, szkoleniach, publikacji materiałów marketingowych na rzecz uczestników projektu etc.).

Zakres stosowania

Pomoc na podstawie art. 20a GBER może zostać przyznana przedsiębiorstwom we wszystkich sektorach (w tym w sektorze rybołówstwa i akwakultury oraz sektorze rolnym). Wykluczone jest jedynie udzielenie pomocy:

- na działalność związaną z wywozem do państw trzecich lub państw członkowskich, tzn. pomocy bezpośrednio związanej z ilością wywożonych produktów, tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
- uwarunkowanej pierwszeństwem korzystania z towarów krajowych w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy.

Koszty kwalifikowalne

W ramach pomocy na podstawie art. 20a GBER nie zawarto odrębnego katalogu wydatków kwalifikowalnych. Zatem w przypadku tej pomocy będzie dopuszczalne finansowanie wydatków na zasadach ogólnych określonych dla programu Interreg.

Intensywność pomocy

W ramach pomocy na podstawie art. 20a GBER maksymalna intensywność pomocy nie może przekraczać maksymalnej stopy dofinansowania określonej dla programu Interreg.

4.3. Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego

W ramach tej pomocy mogą być wspierane instytucje kultury oraz działania związane z kulturą i zachowaniem dziedzictwa kulturowego. Pomoc może być udzielana jako:

- pomoc inwestycyjna (w tym pomoc na budowę lub modernizację infrastruktury kulturalnej),
- pomoc operacyjna (finansowanie konkretnych koncertów, wystaw, innych wydarzeń kulturalnych).

Maksymalna dopuszczalna wartość pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego przewidziana w rozporządzeniu GBER wynosi 15 mln euro (w przypadku pomocy inwestycyjnej na projekt) i 7,5 mln euro (w przypadku pomocy operacyjnej na przedsiębiorstwo rocznie).

Zakres stosowania

Pomoc jest udzielana na następujące cele i działania kulturalne:

- muzea, archiwa, biblioteki, ośrodki lub przestrzenie kulturalne i artystyczne, teatry, kina, opery, sale koncertowe, inne organizacje wystawiające widowiska sceniczne, instytucje odpowiedzialne za dziedzictwo filmowe oraz inne podobne infrastruktury, organizacje i instytucje kulturalne i artystyczne,
- materialne zasoby dziedzictwa kulturowego, w tym wszelkie formy ruchomego i nieruchomego dziedzictwa kulturowego, obiekty archeologiczne, pomniki, obiekty i budynki historyczne; dziedzictwo naturalne związane z dziedzictwem kulturowym lub jeśli zostały formalnie uznane za dziedzictwo kulturowe lub naturalne przez właściwe organy publiczne państwa członkowskiego,
- niematerialne zasoby dziedzictwa kulturowego w dowolnej formie, w tym zwyczaje ludowe i rękodzieło,
- wydarzenia i spektakle kulturalne lub związane ze sztuką, festiwale, wystawy i inne podobne działania związane z kulturą,
- edukacja kulturalna i artystyczna, jak również promowanie lepszego zrozumienia znaczenia ochrony i propagowania różnorodnych form wyrazu kulturowego, za pośrednictwem programów edukacyjnych oraz programów zwiększających świadomość społeczeństwa, m.in. przy zastosowaniu nowych technologii,
- tworzenie, redagowanie, produkcja, dystrybucja, digitalizacja i publikacja utworów muzycznych i literackich, w tym przekładów.

W ramach tej pomocy nie można finansować pomocy dla prasy, niezależnie od tego, czy dotyczy publikacji w wersji papierowej czy elektronicznej.

Koszty kwalifikowalne

W przypadku pomocy inwestycyjnej za koszty kwalifikowalne uznaje się koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne, w tym:

- koszty budowy, modernizacji, nabycia, konserwacji lub poprawy infrastruktury, jeżeli w skali roku przynajmniej 80% czasu lub przestrzeni tej infrastruktury jest wykorzystywane do celów związanych z kulturą,
- koszty nabycia, w tym leasingu, przekazania własności lub fizycznej relokacji dziedzictwa kulturowego,
- koszty zabezpieczenia, ochrony, renowacji i odnowy materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym dodatkowe koszty przechowywania w odpowiednich warunkach, specjalnych narzędzi, materiałów oraz koszty dokumentacji, badań, digitalizacji i publikacji,
- koszty poprawy dostępu do dziedzictwa kulturowego, w tym koszty digitalizacji i innych nowych technologii, koszty poprawy dostępu dla osób o specjalnych potrzebach (w szczególności rampy i windy dla niepełnosprawnych, objaśnienia w języku Braille'a i eksponaty dotykowe w muzeach) oraz promowania różnorodności kulturowej w odniesieniu do prezentacji, programów i odwiedzających;
- koszty projektów i działań kulturalnych, programów współpracy i wymiany oraz dotacje, w tym koszty procedur wyboru, promocji oraz koszty ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu.

Natomiast w przypadku pomocy operacyjnej za koszty kwalifikowalne uznaje się:

- koszty instytucji kulturalnej lub obiektu dziedzictwa kulturowego związane z ciągłymi lub okresowymi działaniami, takimi jak wystawy, spektakle i wydarzenia oraz podobne działania kulturalne w ramach podstawowej działalności gospodarczej,
- koszty edukacji kulturalnej i artystycznej, jak również koszty promowania lepszego zrozumienia znaczenia ochrony i propagowania różnorodnych form wyrazu kulturowego za pośrednictwem programów edukacyjnych oraz programów zwiększających świadomość społeczeństwa, m.in. przy zastosowaniu nowych technologii,
- koszty poprawy dostępu społeczeństwa do instytucji kultury lub obiektów dziedzictwa kulturowego i działań, w tym koszty digitalizacji i stosowania nowych technologii, a także koszty poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych,
- koszty operacyjne bezpośrednio związane z projektem lub działaniem kulturalnym, np. wynajem lub dzierżawa nieruchomości lub obiektów kulturalnych, koszty podróży i materiałów bezpośrednio związanych z projektem lub działaniem kulturalnym, koszty struktur architektonicznych na potrzeby wystaw i dekoracji scenicznych, wypożyczenie, dzierżawa i amortyzacja narzędzi, oprogramowania i sprzętu, koszty praw dostępu do utworów chronionych prawem autorskim oraz innych powiązanych treści chronionych prawem własności intelektualnej, koszty promocji oraz koszty ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu lub działalności; koszty amortyzacji i koszty finansowania są kwalifikowalne tylko wówczas, gdy nie zostały objęte pomocą inwestycyjną,

- koszty personelu pracującego na rzecz instytucji kulturalnej lub obiektu dziedzictwa kulturowego lub projektu,
- koszty usług doradczych i wspierających świadczonych przez konsultantów zewnętrznych i usługodawców, ponoszone bezpośrednio w wyniku projektu lub działalności.

Intensywność pomocy

W przypadku pomocy inwestycyjnej kwota pomocy nie przekracza różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji. Zysk operacyjny odlicza się od kosztów kwalifikowalnych *ex ante* na podstawie:

- rozsądnych prognoz (analogicznie do metody luki w projektach generujących dochód)
lub
- przy użyciu mechanizmu wycofania.

Jednocześnie beneficjent pomocy ma prawo zatrzymać rozsądny zysk przez okres amortyzacji inwestycji.

Rozsądny zysk ustala się w odniesieniu do typowego zysku dla sektora działalności kulturalnej. Za właściwy poziom rozsądnego zysku może zostać przyjęta stopa swap, powiększona o premię w wysokości 100 punktów bazowych.

W przypadku pomocy operacyjnej kwota pomocy nie przekracza poziomu, który jest konieczny, by pokryć straty operacyjne i rozsądny zysk w odnośnym okresie. Powyższe należy obliczyć *ex ante* na podstawie rozsądnych prognoz lub przy zastosowaniu mechanizmu wycofania.

Mechanizm wycofania polega na weryfikacji faktycznie wygenerowanych zysków operacyjnych z inwestycji w całym okresie jej amortyzacji i stworzeniu zasad zwrotu nadwyżki pomocy w przypadku, gdy kwota zysków operacyjnych z inwestycji będzie wyższa od pierwotnie założonej.

Jest możliwe także zastosowanie uproszczonych zasad obliczania wielkości dopuszczalnej pomocy na kulturę i dziedzictwo kulturowe. Jeśli wielkość pomocy nie przekracza kwoty 2 mln euro, to maksymalną kwotę pomocy można ustalić na poziomie 80% wydatków kwalifikowalnych.

Przykład 23

W projekcie Interreg partner projektu (instytucja kultury) zaplanował wydatki inwestycyjne (modernizacja sali koncertowej teatru) i operacyjne (organizacja festiwalu), których łączna wartość wynosi 2 mln euro.

W tym przypadku jest możliwe zastosowanie uproszczonej metody obliczania intensywności pomocy. Wielkość dopuszczalnej pomocy wyniesie: 2 mln euro x 80% = 1,6 mln euro.

Odrębne zasady finansowania dotyczą tworzenia, redagowania, produkcji, dystrybucji, digitalizacji i publikacji utworów muzycznych i literackich, w tym przekładów. W tym przypadku maksymalna kwota pomocy nie może przekraczać ani różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zdyskontowanymi przychodami projektu ani 70% kosztów kwalifikowalnych.

Kosztami kwalifikowalnymi są:

- koszty publikacji muzyki i literatury, w tym wynagrodzenie autorów (koszty praw autorskich), tłumaczy, wydawców,
- inne koszty redakcyjne (korekta tekstu, rewizja),
- koszty związane z opracowaniem układu tekstu i przygotowaniem do druku,
- koszty drukowania lub publikacji on-line.

Przychody odlicza się od kosztów kwalifikowalnych *ex ante*, na podstawie rozsądnych prognoz albo przy użyciu mechanizmu wycofania.

4.4. Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną

Zakres stosowania

Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną jest udzielana jako pomoc inwestycyjna (w tym pomoc na budowę lub modernizację infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej) lub pomoc operacyjna na infrastrukturę sportową.

Na wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną składa się zaplecze rekreacyjne o wielofunkcyjnym charakterze oferujące w szczególności usługi kulturalne i rekreacyjne, z wyjątkiem parków rozrywki i obiektów hotelowych.

Maksymalna dopuszczalna wartość pomocy inwestycyjnej przewidziana w rozporządzeniu GBER wynosi 30 mln euro. Maksymalna dopuszczalna wartość pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową przewidziana w rozporządzeniu GBER wynosi 2 mln EUR na infrastrukturę rocznie.

Przykład 24

W projekcie Interreg partner zaplanował wydatki operacyjne (organizację 2 corocznych edycji pikniku sportowego). Koszt całkowity organizacji tych wydarzeń wynosi 100 tys. euro.

Wartość planowanej pomocy operacyjnej wynosi 50 tys. euro rocznie (2 edycje w ciągu 2 lat). Zatem pomoc nie przekracza progu dopuszczalnej pomocy operacyjnej, czyli 2 mln euro rocznie.

Efekt zachęty

W przypadku tej pomocy konieczne jest wykazanie, że spełnia ona efekt zachęty. Uznaje się go za spełniony, jeśli beneficjent przed rozpoczęciem prac nad

projektem lub rozpoczęciem działalności złoży do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy.

Z kolei „rozpoczęcie prac” oznacza:

- rozpoczęcie robót budowlanych (weryfikowane wpisem do dziennika budowy) związanych z inwestycją lub
- pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń (np. podpisanie umowy z dostawcą, zapłata zaliczki, skuteczne rozstrzygnięcie przetargu na dostawę lub usługę) lub
- inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw.

Zakup gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

Koszty kwalifikowalne

W odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną kosztami kwalifikowalnymi są koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

W przypadku pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową kosztami kwalifikowalnymi są koszty operacyjne świadczenia usług w ramach takiej infrastruktury. Obejmują one koszty:

- personelu,
- materiałów,
- zakontraktowanych usług,
- komunikacji,
- energii,
- konserwacji,
- czynszu, administracji itp.

Koszty kwalifikowalne pomocy operacyjnej nie dotyczą kosztów amortyzacji i kosztów finansowania, jeśli zostały one objęte zakresem pomocy inwestycyjnej.

Przykład 25

W wydatkach na organizację pikników sportowych partner projektu ujął wynagrodzenia personelu, zakup nagród, koszty zużycia energii na obiektach sportowych i pozostałe koszty udostępnienia obiektów (amortyzację infrastruktury za czas trwania pikniku).

W tym przypadku konieczne jest ustalenie, czy infrastruktura sportowa została zrealizowana z wykorzystaniem pomocy publicznej. Jeśli tak, to koszty amortyzacji

nie mogą być wydatkiem kwalifikowalnym w ramach pomocy operacyjnej na organizację pikników sportowych.

Intensywność pomocy

W przypadku pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną kwota pomocy nie przekracza różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji. Zysk operacyjny odlicza się od kosztów kwalifikowalnych *ex ante*, na podstawie rozsądnych prognoz albo poprzez mechanizm wycofania.

W przypadku pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową kwota pomocy nie przekracza strat operacyjnych w okresie realizacji projektu. Powyższe należy obliczyć *ex ante*, na podstawie rozsądnych prognoz lub przy zastosowaniu mechanizmu wycofania.

Możliwe jest też zastosowanie uproszczonych zasad obliczania wielkości dopuszczalnej pomocy inwestycyjnej lub operacyjnej. Jeśli wielkość pomocy nie przekracza kwoty 2 mln euro, to maksymalną kwotę pomocy można ustalić na poziomie 80% wydatków kwalifikowalnych.

Warunki dodatkowe

- Warunkiem przyznania dofinansowania na infrastrukturę sportową jest zagwarantowanie, że infrastruktura nie będzie użytkowana wyłącznie przez jednego użytkownika uprawiającego sport zawodowo. Wykorzystanie infrastruktury sportowej przez innych użytkowników uprawiających sport zawodowo lub amatorsko musi stanowić co najmniej 20% potencjału czasowego infrastruktury rocznie. Jeżeli z infrastruktury korzysta kilku użytkowników jednocześnie, dla każdego z nich oblicza się odpowiednie odsetki wykorzystania potencjału czasowego.
- Infrastruktura sportowa i wielofunkcyjna infrastruktura rekreacyjna muszą być udostępniane szeregowi użytkowników na przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach. Przedsiębiorstwom, które finansują co najmniej 30% kosztów inwestycji w infrastrukturę, można przyznać preferencyjny dostęp na bardziej korzystnych warunkach, o ile te warunki są udostępniane publicznie.
- Jeżeli z infrastruktury sportowej korzystają zawodowe kluby sportowe, jest konieczne zagwarantowanie, aby warunki cenowe za korzystanie z infrastruktury były publicznie dostępne (np. publikowane na stronie internetowej właściciela infrastruktury).
- Wszelkie koncesje na budowę, modernizację lub prowadzenie infrastruktury sportowej i wielofunkcyjnej infrastruktury rekreacyjnej, bądź inne formy powierzenia osobie trzeciej takich zadań są udzielane na otwartych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach, zgodnie z obowiązującymi zasadami udzielania zamówień.

Przykład 26

W projekcie powstaje przystań jachtowa. Po jego zakończeniu jest planowany wybór podmiotu, który będzie zarządzał infrastrukturą. Ze względu na szacowaną niską wartość usługi i brak konieczności stosowania procedury przetargowej, jest planowane wysłanie zapytania ofertowego do 3 potencjalnych oferentów.

Wybór zarządcy nie będzie przeprowadzony w sposób otwarty, dlatego wybrany zarządca może zostać uznany za beneficjenta pośredniej pomocy publicznej.

4.5. Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną

Zakres stosowania

Celem tej pomocy jest zbudowanie lub modernizacja lokalnej infrastruktury, obejmującej infrastrukturę przyczyniającą się na poziomie lokalnym do poprawy otoczenia biznesu i środowiska konsumenckiego oraz do modernizacji i rozwoju bazy przemysłowej.

Może to być np.:

- infrastruktura inkubatora przedsiębiorczości,
- budowa transportowego węzła integracyjnego,
- uzbrajanie terenów pod przyszłe inwestycje przedsiębiorstw.

Maksymalna dopuszczalna wartość pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną przewidziana w rozporządzeniu GBER wynosi 10 mln EUR.

Efekt zachęty

W przypadku tej pomocy jest konieczne wykazanie, że spełnia ona efekt zachęty. Uznaje się go za spełniony, jeśli beneficjent przed rozpoczęciem prac nad projektem lub rozpoczęciem działalności złoży do danego państwa członkowskiego pisemny wniosek o przyznanie pomocy. W przypadku programu Interreg oznacza to rozpoczęcie prac po złożeniu wniosku o dofinansowanie projektu.

Z kolei „rozpoczęcie prac” oznacza:

- rozpoczęcie robót budowlanych (weryfikowane wpisem do dziennika budowy) związanych z inwestycją
lub
- pierwsze prawnie wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń (np. podpisanie umowy z dostawcą, zapłata zaliczki, skuteczne rozstrzygnięcie przetargu na dostawę lub usługę)
lub
- inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi najpierw.

Zakupu gruntów ani prac przygotowawczych, takich jak uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac.

Koszty kwalifikowalne

W odniesieniu do pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną kosztami kwalifikowalnymi są koszty inwestycji w rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne.

Intensywność pomocy

Kwota pomocy nie przekracza różnicy między kosztami kwalifikowalnymi a zyskiem operacyjnym z inwestycji. Zysk operacyjny odlicza się od kosztów kwalifikowalnych *ex ante*, na podstawie rozsądnych prognoz albo przy użyciu mechanizmu wycofania.

Warunki dodatkowe

- Jest konieczne, żeby infrastruktura powstała w projekcie była udostępniana zainteresowanym użytkownikom w oparciu o otwarte, przejrzyste i niedyskryminujące zasady. Cena pobierana za użytkowanie lub sprzedaż infrastruktury musi odpowiadać cenie rynkowej.
- Wszelkie koncesje lub inne formy powierzenia osobie trzeciej eksploatacji infrastruktury lokalnej muszą być udzielane na otwartych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych zasadach, z należytych poszanowaniem obowiązujących zasad udzielania zamówień.

4.6. Kumulacja pomocy publicznej

Pomoc, dla której można wyodrębnić koszty kwalifikowalne, można kumulować z:

- wszelką inną pomocą publiczną, pod warunkiem, że środki te dotyczą różnych, możliwych do wyodrębnienia kosztów kwalifikowalnych,
- wszelką inną pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych (pokrywających się częściowo lub w całości) kosztów kwalifikowalnych tylko wówczas, gdy taka kumulacja nie powoduje przekroczenia najwyższego poziomu intensywności pomocy lub kwoty pomocy mających zastosowanie do tej pomocy,
- pomocą *de minimis* w stosunku do tych samych kosztów kwalifikowalnych tylko wówczas, gdy nie powoduje to przekroczenia poziomu intensywności pomocy publicznej.

Przykład 27

W projekcie Interreg beneficjent wiodący zaplanował wydatki operacyjne (organizacja festiwalu). Jednocześnie poinformował, że otrzymał pomoc publiczną na kulturę ze środków krajowych (dotacja na budowę nowej siedziby teatru).

W tym przypadku jest możliwe udzielenie pomocy w programie Interreg, ponieważ dotyczy ona innych wydatków (festiwal) niż udzielona pomoc krajowa (roboty

budowlane). Pomoc krajowa nie wpłynie również na dopuszczalną wielkość pomocy operacyjnej na organizację festiwalu.

Przykład 28

W projekcie Interreg partner zaplanował budowę centrum sportu. Otrzymał już na ten cel pomoc publiczną od krajowej instytucji w postaci zwolnienia z podatku od nieruchomości w wysokości 300 tys. euro. Wydatki kwalifikowalne wynoszą 1 mln euro.

W tym przypadku jest możliwe udzielenie pomocy w programie Interreg, ale należy wziąć pod uwagę wielkość pomocy wynikającej ze zwolnienia z podatku od nieruchomości. Suma już udzielonej pomocy krajowej wraz z pomocą z programu Interreg nie może przekroczyć maksymalnego dopuszczalnego poziomu pomocy, obliczonego zgodnie z zasadami pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową (80%). Zatem partner ma możliwość otrzymania na ten projekt w programie Interreg jeszcze 500 tys. euro.

4.7. Monitorowanie pomocy publicznej

Instytucja zarządzająca programem Interreg ma obowiązek prowadzić szczegółową dokumentację obejmującą informacje i dokumenty uzupełniające niezbędne do ustalenia, że wszystkie warunki określone w rozporządzeniu GBER zostały spełnione. Dokumenty są przechowywane przez okres 10 lat od przyznania ostatniej pomocy w ramach programu pomocowego (rozporządzenia krajowego). Wymów przechowywania dokumentów nie dotyczy pomocy publicznej udzielanej na podstawie art. 20a GBER.

Komisja Europejska może zażądać od instytucji zarządzającej wszelkich informacji i dokumentów uzupełniających, które uzna za konieczne do monitorowania stosowania rozporządzenia GBER. Instytucja zarządzająca programem Interreg ma obowiązek przekazać żądane informacje Komisji w terminie 20 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania lub w dłuższym terminie oznaczonym w wezwaniu.

4.8. Obowiązki beneficjenta pomocy publicznej

Ubiegając się o pomoc publiczną w programie Interreg w Polsce, wnioskodawca, poza wnioskiem o dofinansowanie, jest zobowiązany przedstawić informacje wymagane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie. Zostały one ujęte w Formularzu informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.

Celem przedłożonych informacji jest umożliwienie weryfikacji, czy planowana pomoc publiczna spełnia warunki jej udzielenia. W szczególności formularz dotyczy:

- informacji o wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej,
- informacji o planowanym przedsięwzięciu,
- informacji o wielkości i przeznaczeniu pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc publiczna.

Zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, do czasu przekazania przez podmiot ubiegający się o pomoc informacji zawartych w formularzu, pomoc publiczna nie może być udzielona temu podmiotowi.

Po otrzymaniu pomocy publicznej, beneficjent jest zobowiązany przechowywać dokumenty jej dotyczące przez 10 lat podatkowych od daty przyznania pomocy.

4.9. Obowiązki podmiotu udzielającego pomocy publicznej

Podmiotem udzielającym pomocy publicznej może być:

- instytucja zarządzająca (przy pomocy bezpośredniej) lub
- beneficjent wiodący/partner projektu (jeśli program nie dopuszcza udzielania pomocy publicznej na drugim poziomie, tzw. pomocy pośredniej, obowiązki wymienione w tym rozdziale nie mają zastosowania).

Podmiot udzielający pomocy publicznej ma obowiązek zebrać i zweryfikować wszystkie niezbędne informacje do jej udzielenia, zawarte w formularzu informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc inną niż pomoc w rolnictwie lub rybołówstwie, pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.

Zebrane informacje są podstawą do badania przez podmiot udzielający, czy planowana pomoc spełnia warunki dopuszczalności pomocy publicznej wynikające z konkretnego przeznaczenia.

Należy potwierdzić, że planowana pomoc publiczna spełnia wszystkie warunki określone w rozporządzeniu GBER, w szczególności czy:

- planowane przedsięwzięcie mieści się w zakresie wsparcia danym rodzajem pomocy publicznej,
- wydatki mieszczą się w katalogu wydatków kwalifikowalnych,
- prawidłowo wyliczono poziom intensywności planowanej pomocy (w tym uwzględniono ewentualną kumulację z inną pomocą, w tym pomocą *de minimis*),
- są spełnione dodatkowe warunki udzielania pomocy publicznej, określone w przepisach GBER.

Dniem udzielenia pomocy będzie:

- dzień podpisania umowy o dofinansowanie (pomoc bezpośrednia) lub
- dzień przystąpienia do działań projektowych przez uczestnika (pomoc pośrednia).

Przykład 29

W projekcie Interreg beneficjent wiodący zaplanował organizację bezpłatnych szkoleń z prowadzenia działań marketingowych w MŚP. Szkolenia będą stanowiły pomoc dla przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie.

W tym przypadku dniem udzielenia pomocy będzie dzień złożenia przez przedsiębiorstwo deklaracji uczestnictwa w szkoleniu (jeśli była złożona taka deklaracja) lub faktyczny dzień przeprowadzenia szkolenia (jeśli nie było innego formalnego dokumentu potwierdzającego udział w szkoleniu).

Podmiot udzielający pomocy ma obowiązek sprawozdać z udzielonej pomocy publicznej do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wykorzystaniem aplikacji SHRIMP, w terminie 7 dni od dnia udzielenia pomocy.

Jeśli pomoc publiczna będzie udzielana przez beneficjenta wiodącego (lub partnera projektu) muszą oni posiadać dostęp do aplikacji SHRIMP. Jeśli nim nie dysponują, powinni złożyć do Prezesa UOKiK stosowny wniosek. Login i hasło dostępu do aplikacji SHRIMP UOKiK przekazuje pocztą elektroniczną na adres użytkownika wpisany w formularzu w ciągu 40 dni od dnia otrzymania kompletnego wniosku.

Jeśli udzielona pomoc publiczna uległa zmianie (np. pomoc była udzielona partnerowi na planowane wydatki, a faktyczne koszty realizacji były niższe), podmiot udzielający pomocy ma obowiązek w terminie 7 dni zaktualizować sprawozdanie w aplikacji SHRIMP.

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, podmiot udzielający pomocy jest zobowiązany, udzielając pomocy publicznej, pisemnie poinformować beneficjenta pomocy o:

- zatwierdzeniu pomocy przez KE lub braku obowiązku notyfikacji,
- numerze referencyjnym programu pomocowego, nadanym przez Komisję Europejską. Jest to numer, który będzie dotyczyć rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w programach Europejskiej współpracy terytorialnej (Interreg) na lata 2021-2027.

4.10. Nieprawidłowości związane z pomocą publiczną

Pomoc niezgodna z prawem

Pomoc niezgodna z prawem może wystąpić w przypadku, gdy pierwotne założenia projektu nie przewidywały występowania pomocy publicznej, a wystąpiła ona wskutek zmian założeń projektu.

Przykład 30

W projekcie Interreg partner jest publiczną instytucją kultury, utrzymującą się w 90% ze środków publicznych. Celem projektu było finansowanie budowy Centrum Kultur (nowy budynek z funkcją wystawienniczą). Na etapie podpisania umowy nie stwierdzono pomocy publicznej ze względu na niegospodarczy charakter działalności prowadzonej przez partnera i planowane niegospodarcze wykorzystanie obiektu. Po zrealizowaniu projektu obiekt Centrum Kultur był jednak często wynajmowany komercyjnie, co spowodowało, że koszty całej działalności partnera są teraz pokrywane głównie z wpływów z działalności na rynku.

W tym przypadku wbrew pierwotnym założeniom partner prowadził w obiekcie głównie działalność komercyjną. W związku z powyższym, partner utrzymuje się głównie z działalności odpłatnej na rynku, a zatem powinien być identyfikowany jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą (przedsiębiorstwo), a wsparcie mu udzielone staje się tym samym pomocą niezgodną z prawem.

Pomoc niezgodna z prawem może być przedmiotem postępowania wyjaśniającego, a następnie formalnej procedury dochodzenia, prowadzonej przez Komisję Europejską z własnej inicjatywy lub wskutek skargi złożonej przez zainteresowaną stronę. Wprowadzenie do projektu zmian skutkujących wystąpieniem pomocy publicznej może także rodzić konsekwencje, takie jak pozbawienie beneficjenta wsparcia lub rozwiązanie umowy o dofinansowanie, jeśli wystąpienie nieuprawnionej pomocy zostanie zidentyfikowane w ramach prowadzonych kontroli lub audytów.

Konsekwencją otrzymania pomocy niezgodnej z prawem może być decyzja Komisji Europejskiej nakazująca windykację pomocy, która obejmuje odsetki naliczone według właściwej stopy ustalonej przez Komisję. Odsetki są płatne od dnia, w którym pomoc niezgodna z prawem została udostępniona beneficjentowi, do daty jej windykacji.

Komisja ma prawo dochodzić windykacji pomocy w terminie 10 lat liczonych od dnia, w którym przyznano pomoc niezgodną z prawem beneficjentowi. Jakikolwiek działanie, podejmowane przez Komisję lub przez państwo członkowskie, działające na wniosek Komisji w odniesieniu do pomocy niezgodnej z prawem, powoduje przerwanie okresu przedawnienia. Każde przerwanie powoduje, że okres przedawnienia zaczyna biec od początku.

Pomoc świadczona niezgodnie z przeznaczeniem

Pomoc świadczona niezgodnie z przeznaczeniem oznacza pomoc publiczną wykorzystaną przez beneficjenta z naruszeniem zasad określonego przeznaczenia pomocy publicznej.

Przykład 31

W projekcie Interreg partner prowadzi ośrodek sportu i rekreacji. Celem projektu jest budowa nowej infrastruktury sportowej. Powstaje hala sportowa, z której w 90% czasu korzysta lokalny zawodowy klub piłki ręcznej. Dodatkowo brak jest zamieszczonych publicznie informacji o warunkach cenowych korzystania z infrastruktury przez klub.

W tym przypadku partner łamie zasady pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową, które wymagają, by infrastruktura nie była dostępna na rzecz jednego zawodowego klubu sportowego w wymiarze powyżej 80% czasu. Ponadto warunki udzielania tej pomocy nakładają obowiązek publikowania warunków cenowych, na jakich z infrastruktury korzystają zawodowe kluby sportowe.

W związku z powyższym partner otrzymał pomoc świadczoną niezgodnie z przeznaczeniem.

W stosunku do pomocy świadczonej niezgodnie z przeznaczeniem Komisja Europejska ma te same uprawnienia, jak do pomocy niezgodnej z prawem. Zatem jej wystąpienie również grozi beneficjentowi windykacją pomocy wraz z odsetkami w okresie co najmniej 10 lat od momentu jej otrzymania.

W związku z powyższym, jest ważna właściwa ocena planowanych działań już na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie projektu. W przypadku wątpliwości dotyczących wystąpienia pomocy, bezpieczniejszym rozwiązaniem będzie przyjęcie w dokumentacji wniosku o dofinansowanie, że pomoc publiczna wystąpi. Uniknie się wtedy ryzyka, że pomoc publiczna zostanie zidentyfikowana po realizacji działań projektowych, co może skutkować uznaniem jej za pomoc niezgodną z prawem lub niezgodną z przeznaczeniem.